

Covid 1984

written by Carles Suárez i Graells | 1 de maig de 2020

George Orwell va escriure *El lleó i l'unicorn* durant el confinament de Londres mentre queien les bombes alemanyes, poc després del desastre de Dunkerque i de la caiguda del govern pro-apaivagament de Chamberlain. La situació és desastrosa degut, segons Orwell, a la idiotesa de l'elit política del país que resulta incompetent per entendre i derrotar el feixisme.

Incompetència que portarà a la vergonyosa no-intervenció a la Guerra Civil espanyola, als Pactes de Munic que permetran l'expansió nazi a Txecoslovàquia, o, ja iniciada la guerra, a la fracassada expedició britànica al continent, basada en una desfasada guerra de trinxeres, que acabarà amb la humiliant evacuació. A la rereguarda es creaven esperpèntiques situacions, com el fet que ni l'estat ni les assegurances privades compensaven les destrosses dels bombardejos als habitatges populars de l'est de Londres. Amb un sector privat que no només exigia pau a qualsevol preu per recuperar la normalitat comercial, sinó que seguia venent materials de guerra a Alemanya. Es multipliquen els sense llar mentre la burgesia passeja amb Rolls-Royce i compra en uns supermercats de preus inassumibles. Això, els que s'han quedat a Londres: la gran majoria d'adinerats s'ha instal·lat a les segones residències al camp.

Orwell defensa que cal aprofitar l'oportunitat de la guerra i el fracàs de l'apaivagament per fer una revolució destinada a posar els recursos materials en mans de l'estat i abocar-los a la derrota del feixisme. Una revolució social que erradiqui la desigualtat, garanteixi els serveis bàsics, llars i abastiments per a tota la població. Una revolució patriòtica, amb particularitats locals, com el manteniment de l'escut d'armes que dona nom a l'assaig. Una revolució no dogmàtica, que no antagonitzi les classes mitjanes i professions

científiques i tècniques, claus per la victòria militar, i allunyada de la *intaligentsia* progressista britànica pel seu anti-militarisme i anti-patriotisme que, defensant la pau en moments de guerra contra el feixisme, es posava del costat del feixisme. Un Socialisme Anglès distanciat de la Unió Soviètica –llavors aliada de Hitler–, basat en la democràcia directa participativa, per evitar degenerar en un estat burocràtic i opressor com succeeix a 1984.

Si bé Churchill no cau fins després de la guerra (fins que es convoquen eleccions), va aguantar gràcies a l'expulsió del govern de la crosta col·laboracionista i a la decisió de posar tota l'economia al servei de la guerra. El 1945 un nou govern laborista va nacionalitzar la indústria, les mines i el transport; va crear el servei sanitari universal –oculista i dentista inclosos–, i va construir milions d'habitatges públics. No va ser la revolució d'Orwell –i moltes reformes caigueren amb el contraatac neoliberal de Thatcher i Blair–, però sí que va ser un exemple real d'aprofitament d'un procés d'acceleració històrica per millorar les condicions materials de la població.

Avui la lluita no és als turons ni a les platges, sinó als hospitals. No enviem soldats amb baionetes per lluitar contra Panzers sinó infermers i doctors sense màscares per lluitar contra una pandèmia. Les víctimes no esperen amb angoixa la caiguda de les bombes sinó l'arribada del virus. El nostre Dunkerque particular fou el fallit 27 d'octubre, la rendició d'una classe política que ha abandonat la unilateralitat i ha preferit apostar per l'apaivagament quan no directament pel col·laboracionisme amb el règim espanyol abans d'assumir els costos de tombar-lo. Tot esperonat per una *inteligentsia* autonomista que ha passat del “Ja hem guanyat” (i per tant no cal una mobilització permanent) a “La independència és impossible” (i per tant no cal una mobilització permanent).

Però les crisis, com les guerres, són oportunitats. Avui com ahir cal també una revolució catalana que permeti la

planificació econòmica i posi l'estructura científicotècnica al servei de l'interès general per construir una República Catalana que afronti amb èxit les crisis sanitàries, econòmiques i climàtiques que venen, posant la vida de les persones per davant del capital privat.

Qui, a part de la indústria farmacèutica, s'oposaria avui a Catalunya a un model sanitari amb recursos i totalment públic, amb la gratuïtat de tots els serveis mèdics i farmàcies? Qui, a part dels especuladors, s'oposaria a una prohibició permanent dels desnonaments, a una limitació dels preus dels lloguers, a un ús social de les cases abandonades? Qui, a part de l'1% que viuen d'extreure dividends, s'oposaria als límits salarials, a una renda bàsica universal, a la gratuïtat de serveis essencials d'aigua, llum i gas, i que la banca torni el que deu? Qui, a part dels que no viuen a Catalunya, s'oposaria a un canvi de model productiu no basat en el turisme i l'hostaleria sinó en la indústria, l'agricultura i l'economia auto-sostenible de proximitat? Qui, a part dels poders a l'ombra, s'oposaria a una democràcia genuïnament directa i participativa?

Les demandes que Orwell proposava fa 80 anys són ben vives avui i, malgrat que siguin tant de sentit comú i populars, no formen part dels programes d'uns partits més interessats a mantenir el seu estatus que a transformar la realitat. Hi haurà oposició, sí, de sectors adinerats, mandarins autonomistes, dels *mass-media*, però és inferior en moments de crisi. Avui, com ahir, l'alternativa és el ressorgiment del feixisme espanyol, ara però amb uns recursos de vigilància policial superiors als de 1984. No es tracta, per tant, que l'independentisme incorpori polítiques d'esquerres per ampliar la base, sinó que és justament la necessitat imperiosa de reformes econòmiques de profunditat, i la impossibilitat de fer-les dins del règim espanyol, el que fa no només imprescindible sinó urgent la independència de Catalunya.